

אזור הדמדומים של הנפש

מאת מרב יודלביץ', Ynet, 13.5.2010

"Bill" של שרון אייל אינה עוד עבודה כוריאוגרפית מוצלחת, אלא אבן דרך, יצירת מפתח מופתית של רב-אמן בשל, ומיומן אשר אינו מפחד ממורכבות

עוד לפני שנחשפת לעין הבמה השטופה בכחול, שעליה פורשת שרון אייל את חיילי יצירתה החדשה, "Bill", המוזיקה מהדהדת חווייה כמו כרטיס כניסה, שמאפשר לך לעבור מהימיום אל עולם חדש ומסתורי.

הבמה שחורה. רקדן בודד תחת מקלחת אור כחולה וקרה, חנוט בבגד גוף שלם שמדמה עירום ומבליט כל שריר. הוא נע באיטיות, פורש אברים בתנועות שמדמות ריטואל לא מוכר ויוצא את הבמה. את מקומו תופס רקדן אחר. הגוף שונה, התנועה מהירה, הבגד והשיער המשוך לאחור צבוע בלבן, מעידים ששניהם משתייכים לאותו השבט.

שוב הבגד מבליט אברים ונשימות קצובות, מדגיש את המאמץ כמו את הרפיון. רקדן ועוד רקדן ועוד אחת, נימפה אצילית ארוכת זרועות, מציגים קבוצה משובטת של יצורים אגדיים, לכאורה נטולי מגדר וייחוד, אבל רק לכאורה. הפסלים האנושיים שאייל מניחה על הבמה, והעיניים הלבנות-שקופות שמביטות במרחב במבט חלול ועיוור, מעוררים אי נחת רבה, אבל מגרים במובן הכי ראשוני של המילה.

יצריות היתה תמיד סממן מובהק ביצירותיה של אייל. הפעם, דווקא בהתאפקות, בשליטה ביצר, בבחירה ללכת על סף הגירוי אך לא לבוא לכדי רתיחה ולהמיר פרובוקטיביות מפורשת בסילוואטות של כוונה - מהדהדת ההתפרצות שברקע ביתר שאת ואוחזת את הצופה בגרון.

התאורה שבנויה ומהונדסת כמו מבנה ארכיטקטוני מושלם של אור, מלבישה את הבמה בצורות וצבעים, מסמנת מעברים, תוחמת גבולות או אולי מערבת מקום זמן. האור המשתנה מתמזג בתנועת המכונה האנושית שלא פוסקת לרגע כמו פס הקול שמושך ומרתיע. מה שנחשף בפניך הוא השלם: עולם מיתולוגי מקביל, דקדנטי, אחיד, פועם. הכחול הקר נמס לתוך ורוד-כתום בוער. הג'ונגל האנושי, שמטופף על הבמה ברגלים חשופות, מנסה להדביק את הקצב, ליישר קו, רק לא לחרוג.

בכל רגע נתון משהו נורא עלול להתרחש

קבוצת השכפולים הגנטיים רצה במקום בכאוס מסודר כהלכה. גוש רוחש של יצורים נשגבים במסע הישרדות בלתי אפשרי שבו הקבוצה היא כוח, היטמעות בקבוצה היא כורח ובידול הופך את הפרט לסרח עודף מועד לפורענות. הטקס הזה מעורר פחדים, טרור סמוי מכון תנועה בלתי פוסקת. תת המודע משדר מסר ברור: בכל רגע נתון משהו נורא עלול להתרחש.

"Bill" מתקיים באזור הדמדומים של הנפש - מקום בו האינטלקט והמחשבה מפנים מקום לתחושות ראשוניות. כאן הכל בשליטה, בסדר מופתי ובארגון. אבל רק לכאורה, כי אז אגנים מזדקרים ומתריסים, ישבנים מוגשים בחוצפה, גופים פורקים מפרקים ושאות מתפרצות אל החלל כמו קריאות מלחמה או עדות-אזכור לפוטנציאל החייתי שמחכה להזדמנות לתפוס פיקוד.

מקטע בודד אחד משחרר מאחז מלפיתת הצוואר של המסדר ומספק נשימה רכה. האלקטרו-טרייבל מפנה מקום למלודיה המרוככת של "Wicked Game" בביצוע נשי מכשף. גם תנועת ההמון היוניסונית והקצובה מתחלפת בדימויי לבבות שנוצרים על ידי זרועות גבעוליים, רגליים ארוכות, שילוב של גופים.

"Bill" היא יצירה מאתגרת שמציבה את שרון אייל, צוות היוצרים השותפים ובראשם גיא בכר, אורי ליכטיק, אבי יונה בואנו וכמובן רקדני להקת בת שבע, בקצה של פסגה חדשה. זוהי אינה עוד עבודה כוריאוגרפית מוצלחת, אלא אבן דרך, יצירת מפתח מופתית של רב-אמן בשל, ומיומן אשר אינו מפחד ממורכבות. שלא ייגמר לעולם.

Bill של שרון אייל: פיסה של שבת

מאת רות אשל, הארץ, 13.5.2010

היצירה החדשה של שרון אייל חוגגת את הריקודיות, את המאמץ הפיסי ואת הווירטואוזיות של רקדני בת שבע

המחול החדש של שרון אייל בשיתוף גיא בכר הוא שיכרון הכוח של תחושת היחד השבטית. הריקוד הוא גם חגיגה לריקודיות, למאמץ הפיסי האדיר ולווירטואוזיות של רקדני להקת בת שבע. אחרי "ברתולינה" ו"מקרובה קאביסה", בא עכשיו "ביל" ומבהיר שאייל פורצת ככוריאוגרפית - משלמת את חובה לשיטת הגאגא של אוהד נהרין אבל משם יוצאת לדרך חדשה משלה. על הבמה מופיעים 21 רקדנים בבגד גוף בצבע עור, שיער משוך לאחור ודבוק לגולגולת. הגוף מלא חשמל, נראה על סף התפרצות מבוקרת. הישבן, החזה והראש מתרחבים במתח של גמישות וכוח. הידיים נשלחות לצדדים והאצבעות מבקשות לגעת באופק בקצותיהן. קול צווחני גבוה של ציפורי טרף ביער נפלט מפייהם. עיניים מתגלגלות מעלה, לובן מתגלה ובוהק. הם נראים כיצורים קסומים.

המחול נפתח במחרוזת של ריקודי סולו, המציגים את מילון התנועות, כמו סולם מוסיקלי. טורסו גמיש, אגן חושני ותוקפני, הרבה הפרדות של חלקי גוף והסעות הצדה של האגן, הצלעות והראש, כל אחד בנפרד או בו בזמן בכיוונים שונים. השבת המונה 21 רקדנים של להקת בת שבע שועטים על הבמה בפוליפוניה של שלוש קבוצות בעת ובעונה אחת, כל אחת עם החומרים התנועתיים שלה, מתמזגים ונפרדים כמו בקליידוסקופ. לעתים הם צועדים במקום בנגיעות קלות כשהסתכלות מרוכזת פנימה לציר הגוף, בהמתנה למילוי המצברים, כהרהור על מה שנעשה או כהמתנה. בקטעים אחרים הם נראים כרוקדים במסיבה, חוזרים על אותה תנועה כמנטרה שמזינה אותה באנרגיה.

הם גם נראים מטיחים את הטורסו כשוט ונבלמים בקיר וירטואלי. הם קופצים, משוגרים כטילים, ללא ההכנה של פלייה עמוק של כיפוף ברכיים. לעתים מזכיר הריקוד את "פולחן האביב", אלא שהקורבן הוא הלהקה כולה, הרוקדת ללא הפסקה וכוחותיה אינם כלים.

הכל אפוף תזזית. כך המוסיקה הקצבית הכוחנית והסוחפת של אורי ליכטיק כך התאורה של במבי - מסתורית, שוטפת את הבמה אבל גם עכשווית ויוצרת פסים גיאומטריים של אור. זאת תאורה שמפסלת את הגוף האלסטי התלת-ממדי באיים של אור וצל, בלובן נזירי.

בקטע החותם את המחול מתקבצים הרקדנים על הבמה ולגבם תרמילים קטנים, צידה אישית, למסע ארוך. הם מתקדמים, משנים כיוונים כעדת ציפורים שהגנים שלהם מכירים את מפת הדרך, והם הולכים והולכים יחד, לעתים מתפזרים חסרי מיקוד ושוב חוזרים לתלם. וזה מתארך, והמסך נסגר, והם ממשיכים ללכת, כאילו ראו הצופים פיסה של שבת החי אי שם וממשיך ללכת. בסוף המופע מתברר כי שרון אייל היא עתה כוריאוגרפית שצריכה לקום כל בוקר וללכת ליצור.